

**Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
w mieście Świdwin na 2021 rok.**

Świdwin, grudzień 2020 rok

I. Wstęp.

Podstawą opracowania niniejszego programu jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Z uwagi na fakt, że pod względem merytorycznym znaczna część zadań, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest spójna i skierowana do tych samych odbiorców, a także ze względu na jedno źródło finansowania tych zadań, zasadnym jest uchwalenie wspólnego Programu.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii w sposób kompleksowy reguluje zasady i tryb postępowania w zakresie działalności określanym mianem przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z treścią art.2 ust.1 przywołanej ustawy, przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują przede wszystkim organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

W Programie uwzględnione zostały również zadania z zakresu zdrowia wymienione w ustawie z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym, zadania wynikające z ustawy z dnia 19 sierpnia 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz dotyczące wspierania rodziny, określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest spójny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Rekomendacjami PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku.

II. Diagnoza problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) środkami psychoaktywnymi są substancje takie jak tytoń, alkohol i narkotyki. Zażywanie środków psychoaktywnych wpływa na zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne jednostek, rodzin i całego społeczeństwa. Skutki picia alkoholu oraz zażywania narkotyków nie ograniczają się do łatwo identyfikowalnej mniejszości osób pijących szkodliwie czy używających narkotyków, ale wpływają na całą populację. Z danych Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia, po naciśnieniu tętniczym i nikotynie, a przed chorobami nowotworowymi. Nadużywanie alkoholu uważane jest za jedną z ważniejszych przyczyn zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Konsumpcja alkoholu oraz zażywanie narkotyków wiąże się także ze zwiększonym ryzykiem wypadków, w tym drogowych oraz szeroko pojętej przemocy i przestępstw. Szkody, jakie mogą zostać przez nie spowodowane są znaczącymi obciążeniami ekonomicznymi dla jednostek, rodzin i społeczności, począwszy od kosztów medycznych, poprzez zmniejszenie produktywności oraz kosztów spowodowanych stratami materialnymi.

Diagnozę w obszarze używania substancji psychoaktywnych przeprowadzono w oparciu o:

1. Diagnozę problemów społecznych przeprowadzoną w mieście Świdwin w 2019 roku.
2. Analizę posiadanych danych, informacji:
 - Urzędu Miasta,
 - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - Straży Miejskiej,
 - Komendy Powiatowej Policji,
 - Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. Sytuacja demograficzna i materialna.

W Świdwinie we wrześniu 2019 roku, zameldowanych na pobyt stały było 14.750 osób, w tym 7.819 kobiet i 6.931 mężczyzn. Struktura demograficzna przedstawia się następująco: osoby w wieku produkcyjnym stanowią 61 % ogółu populacji i są dominującą grupą wiekową, osoby w wieku poprodukcyjnym to 21,0 % ogółu mieszkańców, osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 18,0 % ogółu mieszkańców. Dominującą grupą mieszkańców ze względu na płeć są kobiety - 53 %, natomiast mężczyźni stanowią 47 %. Szacuje się, że w Świdwinie liczącym ok. 14.750 mieszkańców, pijących alkohol szkodliwie jest ok. 929 osób, natomiast uzależnionych od alkoholu jest ok. 280 osób. Osoby uzależnione od środków psychoaktywnych charakteryzują się niezaradnością życiową, brakiem umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, niskim poziomem kompetencji wychowawczych, co sprawia, że często zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie w 2019 roku wsparł w różnej formie 591 rodzin, cztery środowiska z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny. Praca z tą grupą klientów, której celem jest podjęcie leczenia odwykowego i utrzymywanie abstynencji, przynosi efekty i obserwowany jest spadek liczby środowisk dotkniętych problemem alkoholowym. Problemy, jakie pojawiają się w rodzinie, w której znajduje się osoba uzależniona od alkoholu dotyczą nie tylko jej samej, ale wszystkich jej członków. Dlatego nieodzownym elementem wielodyscyplinarnej pomocy rodzinie, jest pomoc dziecku i ochrona przed przemocą w rodzinie. Z analizy pracowników socjalnych wynika, że świadomość problemu osób uzależnionych jest większa i chętniej korzystają one z dostępnych form wsparcia i terapii.

2. Młodzież.

W II półroczu 2019 roku, w mieście Świdwin przeprowadzono Diagnozę problemów społecznych, w której wzięło udział 829 uczniów z klas IV-VIII szkół podstawowych i klas I-III szkół ponadpodstawowych.

Z badań wynika, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. 46% uczniów przyznało, że chociaż raz w ciągu swojego życia piło alkohol. Zauważyć można tendencję rosnącą, im starszy uczeń, tym częściej sięgał po alkohol w ciągu ostatnich 30 dni. Przeważająca część respondentów pierwszy kontakt z alkoholem miała w wieku 14-16 lat (41%). Prawie co trzeci badany miał wówczas 11-13 lat. 10% uczniów było w wieku 17 lat i więcej, a 19% piło alkohol w wieku 8-10 lat. Najbardziej popularnym wśród młodzieży alkoholem jest piwo. Często towarzyszy temu fałszywe przekonanie, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce. Na pytanie: „Czy rodzice wiedzą, że piłeś alkohol?” - aż 79 % przyznało, że rodzice wiedzieli o tym fakcie. 32% rodziców, których dzieci piły alkohol nie zareagowało, mimo, że wiedziało o tym fakcie. 12% zdenerwowało się i wyznaczyło karę, a co trzeci rodzic przeprowadził z dzieckiem rozmowę. Według większości uczniów spożywanie alkoholu wiąże się z zaburzeniami zdrowia fizycznego i psychicznego (73%), zdaniem 65% badanych spożywanie alkoholu może mieć wpływ na pogorszenie relacji rodzinnych, wejście w nieodpowiednie towarzystwo oraz problemy z prawem (60%). 15% ankietowanych uczniów nie wie jakie mogą być negatywne konsekwencje związane ze spożywaniem alkoholu, dla 8% takowe

nie występują. Wielu młodym ludziom picie alkoholu kojarzy się z dobrą zabawą i przyjemnością.

Większość uczniów świdwińskich szkół (ponad 90%) nigdy nie zażywało narkotyków, dopalaczy oraz leków w celu odurzenia się. Chłopcy częściej niż dziewczynki zażywali powyższe substancje, choć różnica między nimi to tylko trzy punkty procentowe. 3% dziewcząt i chłopców zażywało je 3-10 razy, a ponad 30 razy sięgnęło po nie 3% chłopców i 1% dziewcząt. Ponownie zauważyć można tendencję rosnącą, im starszy uczeń, tym częściej sięgał po narkotyki, dopalacze i leki w ciągu ostatnich 30 dni. Badani najczęściej sięgali po marihuanę i haszysz. Dziewczęta rzadziej niż chłopcy sięgają po substancje psychoaktywne.

Na pytanie „Czy zdarzyło ci się doświadczyć przemocy?”- co trzeci uczeń odpowiedział twierdząco. Spośród 275 uczniów, którzy doświadczyli przemocy, 54% doświadczyła jej ze strony kolegów ze szkoły, 27% wskazało na inne osoby, 21% na znajomych. 30% uczniów przyznaje, że w ich szkole występuje problem przemocy pomiędzy uczniami.

Analiza wyników badań przeprowadzonych w latach 2015 i 2019 wskazuje, że:

- ✓ Pomiędzy 2015 a 2019 rokiem odnotowano spadek odsetka uczniów, którzy pili alkohol w przeciągu ostatniego miesiąca.
- ✓ Na uwagę zasługuje również spadek odsetka uczniów sięgających kiedykolwiek w życiu po nielegalne substancje psychoaktywne oraz tych, którzy sięgnęli po nie w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem.
- ✓ W 2019 roku w porównaniu do badania z 2015 roku nastąpił spadek odsetka uczniów, którzy przyznali, że doznali przemocy ze strony członka rodziny.

3. Dorosli mieszkańcy miasta.

Z przeprowadzonej Diagnozy problemów społecznych wynika, że spożywanie alkoholu zadeklarowało 72% badanych mieszkańców miasta. 33% z nich pije alkohol okazjonalnie, 27% robi to kilka razy w miesiącu, 8% kilka razy w tygodniu a 4% codziennie. Najczęściej spożywane jest piwo. Niemal połowa mieszkańców badanych osób dorosłych poznała smak alkoholu będąc już osobami pełnoletnimi. Do 15 roku życia sięgnęło po alkohol 22% dorosłych. Większość respondentów (55%) jako powód sięgania po napoje alkoholowe podaje picie dla towarzystwa. Znaczny odsetek wskazał również jako powód chęć dobrej zabawy oraz dobry smak alkoholu (po 25%). 57% mieszkańców stwierdziło, że osoby nadużywające alkoholu stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa w ich miejscu zamieszkania. Najczęściej wskazywanym problemem związanym z używaniem alkoholu przez mieszkańców miasta jest picie w miejscach publicznych- tak twierdzi ponad połowa badanych. Na drugim miejscu pod względem wskazań znalazł się wandalizm (49%), natomiast na trzecim bójki i awantury (48%). Aż 51% mieszkańców miasta uważa, że w mieście wzrasta spożycie narkotyków, a o dopalaczach twierdzi tak co trzeci badany. 51% dorosłych uważa, że dostęp do narkotyków i dopalaczy jest łatwy.

Analiza wyników badań przeprowadzonych w latach 2015 i 2019 wskazuje, że:

- ✓ Pomiędzy 2015 a 2019 rokiem odnotowano wzrost odsetka dorosłych mieszkańców miasta, którzy deklarują abstynencję.
- ✓ Na uwagę zasługuje również spadek odsetka mieszkańców, którzy uważają, że narkotyki są łatwo dostępne na terenie miasta.
- ✓ W 2019 roku w porównaniu do badania z 2015 roku nastąpił spadek odsetka dorosłych mieszkańców, którzy przyznali, że znają w swoim otoczeniu rodziny, w których dochodzi do przemocy.
- ✓ 14% spośród badanych w 2019 roku doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (wzrost o 4 pp. w porównaniu do 2015 roku).

4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Z analizy procedury Niebieskiej Karty przeprowadzonej w latach 2018-2020 przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że przeważająca liczba

sprawców przemocy w rodzinie to osoby nadużywające alkoholu. W 2018 roku założono 59 Niebieskich Kart i tym samym jest to ich największa ilość od 2015 roku. Liczba zakładanych Niebieskich Kart z roku na rok wzrasta. W 2019 roku wyniosła 60.

Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie integruje i koordynuje działania instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy. Realizacja tego zadania obejmuje inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. W celu rozwiązywania problemu przemocy w indywidualnych przypadkach, Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy robocze. W 2018 roku odbyło się 48 spotkań grup roboczych, w 2019 roku odpowiednio 45.

Główny ciężar realizacji zadań w ramach grup roboczych spoczywa na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownikach socjalnych, dzielnicowych, członkach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicielach oświaty.

5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku wpłynęły 42 wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby nadużywające alkoholu. W 2019 roku wpłynęło 57 wniosków. Komisja w 2018 roku skierowała 2 wnioski do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w 2019 roku- 10 wniosków.

III. Diagnoza zasobów.

L.p.	Podmiot	Zakres działania
1.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1) inicjowanie działań dotyczących rozwiązywania problemów uzależnień, pełnienie funkcji doradczej i opiniującej przy konstruowaniu i realizacji Programu, 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 3) podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 5) dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wizytuje miejsca realizacji działań finansowanych w ramach środków Programu.
2.	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Diagnozowanie uzależnienia, diagnozowanie współuzależnienia, realizacja programów psychoterapii, prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin dotkniętych następstwem spożywania alkoholu i narkotyków.
3.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii bądź dotkniętych przemocą	Motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, gromadzenie i przekazywanie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji w terenie miasta, które są włączone w pomoc dla rodziny.
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz	Podejmowanie działań mających na celu ustanie przemocy w rodzinie, w tym kierowanie: 1) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o zobowiązanie osób uwikłanych w przemoc do podjęcia

	grupy robocze	<p>leczenia odwykowego,</p> <p>2) wniosków do sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci z rodzin, gdzie występuje przemoc,</p> <p>3) zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy.</p> <p>Ponadto:</p> <p>1)diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,</p> <p>2) podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,</p> <p>3) opracowywania i realizacja indywidualnych planów pomocy,</p> <p>4) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.</p>
5.	Miejskie placówki oświatowe	<p>Prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i wychowawców oraz uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.</p> <p>Ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonują wczesnej diagnozy, - realizują programy profilaktyczne, - biorą udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych, - udzielają uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, - organizują zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży, - oferują pomoc w wyrównywaniu braków edukacyjnych.
6.	Placówka Wsparcia Dziennego	<p>Zapewnia dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań a także dożywianie dzieci, angażuje dzieci i młodzież w działalność profilaktyczną, zapewnia dzieciom alternatywne formy spędzania czasu wolnego.</p>
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<p>1) wykonuje pracę socjalną z rodzinami z problemami uzależnień,</p> <p>2) prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,</p> <p>3) prowadzi działania w zakresie pomocy osobom bezdomnym uzależnionym od alkoholu,</p> <p>4) motywuje do podjęcia leczenia odwykowego,</p> <p>5) udziela pomocy finansowej i rzeczowej osobom , które podjęły leczenie odwykowe,</p> <p>6)uruchamia procedurę „Niebieskiej karty” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.</p>
8.	Środowiskowy Dom Samopomocy	<p>1) pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów utrudniających funkcjonowanie,</p> <p>2) utrzymywanie i rozwijanie sprawności psychofizycznej,</p> <p>3) stworzenie warunków sprzyjających samorealizacji uczestników przy wykorzystaniu ich zainteresowań, wiedzy i umiejętności.</p>
9.	Straż Miejska	<p>1) monitorowanie obiektów handlu detalicznego w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym,</p> <p>2) podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,</p> <p>3) egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych.</p>
10.	Komenda Powiatowa Policji	<p>Pełni funkcję ochrony przed przemocą w rodzinie, kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego, uruchamia procedurę „Niebieskiej karty” w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.</p>
11.	Podstawowa Opieka Zdrowotna	<p>1) wczesna diagnoza ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu i wynikających z tego szkód zdrowotnych,</p>

		2) podejmowanie interwencji w celu ograniczenia picia alkoholu, 3) udzielanie podstawowych świadczeń osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym, 4) przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy.
12.	Organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	Realizują statutowe zapisy oraz zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzą działania profilaktyczno-edukacyjne, wsparcie psychologiczne, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.

IV. Działania rekomendowane.

Głównym założeniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy powinno być ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost społecznej świadomości, przeciwdziałanie powstawaniu i redukcja następstw używania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w jego realizację.

Uzależnienia mogą mieć podobne przyczyny i zbliżone konsekwencje. Ze względu na rozległość i złożoność problemów występujących wśród używających substancji psychoaktywnych, system udzielania pomocy musi obejmować wiele elementów mających na celu utrzymywanie abstynencji, poprawę umiejętności rozwiązywania problemów osobistych, prowadzenia zdrowego stylu życia oraz redukcja zaburzeń somatycznych i psychicznych.

Istotą programów musi być długofalowe działanie na rzecz zmiany nawyków, utrwalania prawidłowych wzorów zachowań i funkcjonowania w życiu społecznym, a nie tylko krótkotrwała zmiana zachowania.

Analiza danych dotyczących spożywania alkoholu oraz problemów społecznych i zdrowotnych jest wykluczenie społeczne, a konsekwencją nadmiernego używania alkoholu, często jest przemoc.

Wskazane jest, aby w 2021 roku kontynuować realizację programów z bazy programów rekomendowanych Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, w tym programów profilaktyki selektywnej, skierowanych do grup szczególnie narażonych na uzależnienie. Ważne będzie również realizowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i środowisku społecznym.

V. Cel i zadania programu.

Cel główny

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców miasta.

Cele szczegółowe

1. Udoskonalanie oddziaływań profilaktycznych mających na celu ograniczenie używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
2. Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkotykowym oraz problemem przemocy.
3. Rozwój działań w zakresie edukacji publicznej dotyczącej zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

VI. Wykaz zadań realizowanych w ramach Programu.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

- 1) prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury związanej z przyjmowaniem i realizacją wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób, co do których istnieje domniemanie o nadużywaniu alkoholu, tj.:
 - a) przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe,
 - b) motywowanie osób nadużywających alkoholu do ograniczenia jego spożywania lub, gdy jest to konieczne, do podjęcia terapii w placówkach lecznictwa odwykowego,
 - c) kompleksowe opracowywanie dokumentacji niezbędnej do skierowania wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (badania biegłych sądowych, koszty postępowań sądowych, opłaty sądowe),
- 2) wspieranie działań placówki lecznictwa odwykowego poprzez m.in.:
 - finansowanie programów zdrowotnych,
 - dofinansowanie kosztów wynajmu pomieszczeń z przeznaczeniem na placówkę lecznictwa odwykowego,
- 3) finansowanie terapii podtrzymującej „after care”.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z pomocy w trybie ambulatoryjnym,
- liczba osób, z którymi członkowie Miejskiej Komisji RPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii podtrzymującej „after care”,
- ilość wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospolecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom oraz ich rodzinom pomocy w placówce wsparcia dziennego,
- 2) prowadzenie poradnictwa dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym oraz w telefonie interwencyjno-informacyjnym,
- 3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez:
 - finansowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie,
 - dofinansowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy,
 - finansowanie pobytu w ośrodku interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) wspieranie rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo z powodu uzależnień i przemocy w rodzinie przez asystentów rodziny,
- 5) udział w szkoleniach/konferencjach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawicieli służb społecznych: Policji, Straży Miejskiej, pracowników socjalnych, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i in.,
- 6) wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- 7) realizacja programu rozwijającego kompetencje wychowawcze rodziców.

Wskaźniki:

- ilość udzielonych porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym i telefonie interwencyjno-informacyjnym,
- liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy,
- liczba osób uczestniczących w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,

- liczba osób przebywających w ośrodku interwencji kryzysowej,
- ilość szkoleń/konferencji oraz liczba ich uczestników,
- ilość spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny,
- liczba dzieci objętych działaniami placówki wsparcia dziennego,
- ilość programów edukacyjnych dla rodziców oraz liczba rodziców, którzy ukończyli programy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

- 1) wdrażanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego na poziomie profilaktyki uniwersalnej, obejmujących coraz młodsze grupy wiekowe, mających na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej i przygotowanie młodego człowieka do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz w miarę możliwości z zakresu profilaktyki selektywnej,
- 2) realizację działań minimalizujących występowanie zachowań ryzykownych u dzieci poprzez:
 - kształtowanie i wzmacnianie rozwoju osobistego i społecznego, m.in. poprzez realizację programu profilaktycznego „Koło ratunkowe”,
 - realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego (zakup biletów do Parku Wodnego „Relax” dla przedszkolaków i uczniów miejskich szkół podstawowych, nauka pływania dla uczniów klas III miejskich szkół podstawowych),
 - organizację wycieczek letniego i zimowego,
- 3) prowadzenie działań mających na celu podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania substancji psychotropowych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej, szkolenia realizatorów programów profilaktycznych,
- 4) upowszechnienie wiedzy nt. dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację bazy danych i jej udostępnianie oraz prowadzenie edukacji publicznej,
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 6) działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców,
- 7) szkolenia osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba dzieci i młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej uczestniczących w działaniach w ramach szkolnych programów profilaktycznych,
- ilość podmiotów realizujących zajęcia pozalekcyjne i liczba uczestników tych zajęć,
- ilość innych działań profilaktycznych i liczba ich uczestników,
- ilość szkoleń/konferencji/warsztatów oraz liczba ich uczestników,
- liczba dzieci korzystających z wycieczek letniego i zimowego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

- 1) wspomaganie działalności, udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom,

osobom fizycznym i organizacjom pozarządowym w działaniach służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy (m.in. Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiat świdwiński i jego jednostki organizacyjne),

2) rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i osobami fizycznymi w realizacji działań z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

3) stwarzanie materialnych i organizacyjnych warunków do prowadzenia działalności przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zakup materiałów biurowych i wyposażenia, częściowe wynagrodzenie inspektora ds. uzależnień oraz członków Miejskiej Komisji RPA),

Wskaźniki:

- liczba podmiotów, którym udzielono pomocy merytorycznej i organizacyjnej,
- liczba podmiotów, które włączyły się w poszczególne przedsięwzięcia, w tym liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań,
- liczba posiedzeń Miejskiej Komisji RPA i jej zespołów.

5. Przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawnych w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz podejmowanie stosownych interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy,

2) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego za naruszenie przepisów dotyczących zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw,

3) prowadzenie postępowania administracyjnego w przypadku naruszenia warunków sprzedaży określonych w ustawie.

Wskaźniki:

- liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba podjętych interwencji oraz postępowania sądowych w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw,
- liczba prowadzonych postępowania administracyjnych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie oraz ich wyniki.

6. Pomoc społeczna dla osób uzależnionych i ich rodzin dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1) udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej i usług rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym lub narkomanią,

2) realizowanie pracy socjalnej w oparciu o kontrakty socjalne.

Wskaźniki:

- liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub narkomanią objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- liczba zawartych kontraktów z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym lub narkomanią.

VI. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przewodniczącej i zastępcy przewodniczącej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdwinie przysługuje za udział w posiedzeniach plenarnych oraz składach orzekających i kontrolujących wynagrodzenie w wysokości czterokrotnej diety natomiast pozostałym członkom w wysokości trzykrotnej diety obowiązującej dla pracowników przy podróżach służbowych, określonej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej wydawanym na podstawie art. 77⁵ Kodeksu pracy.

Rozdział VII. Monitorowanie i ewaluacja Programu.

1. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy realizacja Programu odbywa się:
 - a) w określonym czasie,
 - b) w założonych ramach finansowych,
 - c) zmierza do uzyskania zamierzonych rezultatów.
2. Monitorowanie Programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań.
3. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta Świdwin polega przede wszystkim na:
 - a) przeprowadzaniu cyklicznych badań na temat skali używania środków psychoaktywnych (co 4 lata),
 - b) ewaluacji realizowanych programów,
 - c) analizie sprawozdań z realizacji zadań.
4. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że w przypadku nowych potrzeb, zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmienione.

VIII. Finansowanie Programu.

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Miejskiej Świdwin pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

IX. Realizacja Programu.

Realizatorem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Miasta Świdwin przy udziale Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Monitoring realizacji Programu będą prowadzić wszystkie podmioty, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii oraz podmioty, którym takie zadania zlecono do realizacji.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok został opracowany przez uczestniczki projektu „Przeciw uzależnieniom- Skuteczny samorząd.2020”: Dorotę Chojnacką- członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Agnieszkę Perskiewicz- radną Miasta Świdwin oraz Katarzynę Szalkiewicz-Tworek- inspektora ds. uzależnień. Realizatorem projektu była Fundacja Pozytywnej Profilaktyki z Wrocławia. Zadanie publiczne realizowane było w ramach Narodowego Programu Zdrowia i współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, będących w dyspozycji Ministra Zdrowia w ramach konkursu przeprowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.